

FRAGMENT uit 'brief aan Cooper en de wereld' van Dalilla Hermans

① *Tip: Je kan voor de drama-opdracht enkel het deel van het verhaal uit het grijze kader spelen. De dialoog is aangeduid met kleur. Eén van de leerlingen kan verteller zijn.*

'Maar ik heb niks verkeerd gedaan.' Ik zei het hardop tegen mezelf. Ik heb niks verkeerd gedaan. Ik snapte er niets van, kon bijna zelf niet geloven wat er net gebeurd was.

Ik stond op een berm aan de kant van de weg tussen Oud-Turnhout en Ravels. Ik trok mijn kniekousen zo hoog op als ik kon. Het was frisser aan het worden. Mijn uniformrok wapperde in de wind. Ik zat op een school waar we tijdens de warme maanden van het schooljaar een grijze plooirok moesten dragen. Je bovenkledij mocht je zelf kiezen, zolang het wit of blauw was. Voor schoenen gold de regel dat ze onopvallend moesten zijn. Geen felle kleurtjes en geen te hoge hakken. Mijn vriendinnen en ik maakten er een kunst van de regels zo ver mogelijk op te rekken. Geen fel gekleurde schoenen, maar dan toch veters in een opvallend kleurtje. Geen hoge hakken, maar dan toch plateauzolen, die ons wat groter maakten.

Iedere ochtend verzamelde de schoolgaande jeugd van het dorp op de hoek van de grote weg die naar de stad leidde, aan een café dat toepasselijk Den Hoek heette. Met tientallen anderen sloten mijn vriendinnen en ik ons daar aan bij 'de sliert'. 'De sliert' was de naam die we gaven aan de lange stoet fietsers die we vormden. Elk dorp dat we passeerden totdat we in de stad aankwamen, had zijn eigen afspreekplaats, en tegen de tijd dat de sliert Turnhout bereikte, waren we met honderden. Ik ben nooit erg sportief geweest. Ik fietste mee als het moest, maar omzeilde dat als het kon. We hadden allemaal een buskaart, voor als het hard regende of heel koud was. Dat was de bedoeling althans. Ik nam de bus soms ook als het gewoon leek alsof het misschien zou kunnen gaan regenen. Mijn vriendinnen lachten me dan wel uit, en het leek altijd alsof nét op die dagen dat ik gemakzuchtig de bus nam de interessantste dingen gebeurden in de sliert. Maar ze kenden me: me: liever lui dan moe. Toen al. Het was op zo'n dag dat het gebeurde.

Ik was te laat opgestaan, het werd al licht buiten. Ik hoorde de wind buiten langs mijn raam gieren. Het was steeds kouder aan het worden, de herfst was begonnen. Ik had helemaal geen zin om me te haasten. Ik had nog minder zin om tegen de wind in de dertien kilometer naar school te fietsen. Met een beetje geluk mocht ik misschien de bus wel nemen. Ik maakte me klaar, op mijn gemak. Ik hoorde mijn zus de deur uit stormen, om zich nog net op tijd bij de fietsers aan te kunnen sluiten. Ik maakte handig van de gelegenheid gebruik om mama alleen in de keuken te treffen en haar ervan te overtuigen dat ik nooit meer op tijd kon zijn als ik de bus niet mocht nemen. Toen dat gelukt was, pakte ik mijn discman, zette mijn koptelefoon op en slofte naar de bushalte. Een discman was een kleine platte draagbare cd-speler, Cooper, mocht je dat niet meer kennen.

Na school bleef ik te lang voor de schoolpoort hangen. Soms kwamen er jongens van andere scholen ons opwachten. We hingen dan een beetje rond, rookten samen, of als er koppeltjes in ons midden waren, wachtten we geduldig tot iedereen klaar was met zoenen. Onze ouders wisten hoelang de fietstocht ongeveer duurde, dus zolang we op een aanvaardbaar tijdstip thuiskwamen, was er geen probleem. Het betekende dat we vaak uitgeput kwamen binnengerold, als we weer eens te lang waren blijven hangen en de verloren tijd moesten inhalen door extra hard te fietsen. Dat zou die dag voor de andere meisjes het geval zijn, maar ik was vergeten dat ik met de bus was gekomen. Ik miste dus de bus die ik normaal gezien moest nemen, en moest een hele tijd wachten op de volgende. Gelukkig had ik mijn discman. Ik ging snel een broodje halen in het winkeltje tegenover de schoolpoort. Ik had toch nog tijd te doden.

De bus was er sneller dan verwacht, ik had mijn broodje nog niet aangeraakt. Ik liet mijn koptelefoon even zakken bij het instappen en gaf mijn kaart af. Ik lachte de buschauffeur vriendelijk toe. Hij keek me met een vreemde blik aan. Ik kende deze chauffeur niet, had hem nog niet eerder gezien. De chauffeur van de bus die ik gemist had, kende ik goed. Hij was vrolijk tegen iedereen, zwaaide al voordat hij bij de halte was, en wachtte even op je als je de bus dreigde te missen. Er stond nog een rijtje wachtenden achter me. Ik begreep dan ook niet goed waarom de chauffeur zo lang naar mijn kaartje keek. Hij hield het omhoog tegen het zonlicht. Keek me weer aan, met die vreemde blik. Hij lachte niet. Hij keek alsof ... alsof ik stonk. Opeens zag ik wat die vreemde blik betekende. Hij trok zijn neus op. Hield mijn kaartje tussen duim en wijsvinger en onderzocht het alsof het een vervalst bankbiljet was. Na een tijdje liet hij het kaartje weer in mijn hand vallen en riep hard:

'Doorschuiven!'

Ik haastte me de bus in, die helemaal niet vol was, en koos een stoeltje apart, aan het raam. Ik zette mijn koptelefoon weer op, liet mijn rugzak op de grond tussen mijn benen vallen en staarde naar buiten. Terwijl we de stad uitreden, wikkelde ik een stuk van het papier rond mijn broodje naar beneden en nam een hap. Er zaten een paar andere mensen in de bus. Een handvol oude mensen, en leerlingen van andere scholen, die naar een van de omliggende dorpen moesten. Er waren ook een paar bekende gezichten, maar niemand met wie ik bevriend was. Ik vond het prima, ik wilde dat de busrit snel voorbijging, want ik zou zo al te laat thuis zijn. Een van de bejaarden op de bus was fruit uit een papieren zak aan het eten. De achterbank was, zoals dat hoorde, ingepalmd door een paar luidruchtige jongens, die chips aten en flesjes cola naar elkaar gooiden. Opeens duwde iemand me tegen de schouder. Ik schrok op uit mijn dagdroom, keek om me heen en zag mensen staren. Ik liet de koptelefoon weer zakken.

Toen pas hoorde ik dat de buschauffeur tegen mij sprak 'daar, ben je aan het luisteren?' snauwde hij.

Ik keek hem geschrokken aan. 'Sorry meneer, ik had het niet gehoord met mijn koptelefoon op.'

'Er wordt niet gegeten of gedronken in mijn bus, of versta je geen Nederlands?'

Ik staarde hem schaapachtig aan. Ik had hem zonet in perfect Nederlands toegesproken. Ik stamelde:

'Maar anders mag dat altijd op de bus, ik wist niet dat dat niet mocht.'

'Typisch jullie volk, jullie denken dat jullie hier zomaar alles mogen.'

Ik knipperde met mijn ogen, voelde tranen prikken. Ik keek om me heen naar de andere passagiers, op zoek naar een bondgenoot. Iedereen was muisstil, zelfs op de achterbank was er niets meer te horen. Ik begon het broodje weer in te pakken, maar zei met trillende stem toch nog: 'Ik was niet de enige die aan het eten was.'

Dat had ik beter niet kunnen doen. De buschauffeur riep: 'En nog commentaar ook!' en zette opeens zijn bus aan de kant. 'Stap maar uit, uit mijn bus!'

Ik begreep er niets van. Niemand zei iets. De spanning was te snijden. De man liet de deur van de bus openzwaaien en wachtte, niet van plan van gedachten te veranderen. Ik had geen andere keuze. Ik nam mijn rugzak en liep naar de deur. Terwijl ik uitstapte, hoorde ik het geroezemoes op de bus weer aanzwellen. Er gebeurde niets.

Zo kwam het dat ik daar in die berm stond. Verbouwereerd. Ik herhaalde het nog eens. Luider dit keer: 'Maar ik heb niks verkeerd gedaan!'

Gelukkig was er niet veel verderop een bushalte, en kwam ik niet veel later alsnog thuis. Ik vertelde het niet aan mijn ouders, niet aan zus of mijn vriendinnen. Het was vernederend. Ik voelde me op een of andere manier. Alsof ik iets fout had gedaan, alsof ik me moest schamen.

Maar ik had niets verkeerd gedaan.